

پایگاه اطلاع رسانی حشره شناسی ایران

<p><i>Rhynchophorus ferrugineus</i> Oliv. (Col.: Curculionidae)، روی ارقام مهم خرماى بلوچستان ایران</p>	<p>عنوان پایان نامه</p>
<p>حسین فرازمند</p>	<p>نام و نام خانوادگی</p>
<p>farazmand@entomologist.ir</p>	<p>پست الکترونیکی</p>
<p>کارشناسی ارشد</p>	<p>مقطع تحصیلی</p>
<p>دانشگاه تهران</p>	<p>نام دانشگاه</p>
<p>۱۳۷۸</p>	<p>سال دفاع</p>
<p>دکتر غلامرضا رسولیان - دکتر مرتضی اسماعیلی</p>	<p>اساتید راهنما</p>
<p>دکتر هوشنگ بیات اسدی - دکتر خلیل طالبی جهرمی</p>	<p>اساتید مشاور</p>
<p style="text-align: right;">چکیده:</p> <p>سرخرطومی حنایي خرما، (<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> Oliv. (Col.: Curculionidae)، از مهمترین آفات نخیلات در آسیا، شمال آفریقا و اسپانیا بوده و در حال حاضر یکی از آفات قرنطینه ای مهم ایران در شهرستان سراوان (استان سیستان و بلوچستان) بشمار می رود.</p> <p>در طول سالهای ۱۳۷۶-۷۸ بررسی های مختلفی در زمینه ترجیح غذایی سوسک سرخرطومی حنایي بر روی ۵ رقم خرما شامل مضافتی، ربی، هلیله، زردان، پیمازو و گیاه نخل وحشی، <i>Nannorrhops ritchiana</i> (Griff) Aitch. در سراوان انجام شد.</p> <p>براساس اطلاعات حاصله از نقشه برداری نخلستانهای آلوده منطقه، بیشترین میزان آلودگی در بین درختان مربوط به رقم مضافتی بود. همچنین حساس ترین گروه سنی درختان خرما به آفت، درختان ۲۰-۵ سال بوده و علاوه بر این میزان آلودگی با تراکم درختان خرما بطور معنی داری ارتباط مستقیم داشت. میزان جلب کنندگی مواد شیمیایی فرار یا کایرمون های نخل وحشی بصورت معنی داری کمتر از ارقام خرما بود، اما این مقدار در مضافتی و پیمازو بیشتر از سایر ارقام بوده است. حداکثر و حداقل طول دوره زندگی آفت در شرایط صحرائی به ترتیب در زردان (۱۰۸ روز) و مضافتی (۸۱/۵ روز) بوده و در نخل وحشی هیچ حشره کاملی ظاهر نگردید.</p> <p>در شرایط آزمایشگاهی، بیشترین درصد مرگ و میر لاروی در زردان و نخل وحشی و کمترین آن در مضافتی و هلیله بود. حداکثر تلفات شفیرگی در نخل وحشی به ثبت رسید. حداکثر و حداقل درصد ظهور حشرات کامل به ترتیب در مضافتی و نخل وحشی مشاهده شد. بیشترین میزان تغذیه لارو از بافت آوندی در نخل وحشی و کمترین آن در هلیله بوده، درحالی که مقدار افزایش وزن لارو بطور معنی داری در نخل وحشی کمتر است. حداکثر مقدار ECI در رقم هلیله (۲/۴۷ درصد) و کمترین آن در نخل وحشی (۰/۸۹ درصد) بود. بیشترین میزان تخم ریزی روزانه و درصد تفریح تخم در مضافتی به ثبت رسید، در حالی که کمترین آنها به ترتیب در زردان و پیمازو مشاهده گردید.</p> <p>با توجه به گروه بندی تیمارهای آزمایش، نخل وحشی (داز) به عنوان گیاه مقاوم معرفی شده و ارقام خرما به ترتیب کاهش میزان مقاومت شامل زردان، پیمازو، ربی، هلیله مضافتی و می باشند، بطوریکه حساس ترین ارقام به سرخرطومی حنایي خرما درختان رقم های مضافتی و هلیله می باشند.</p> <p>جهت بررسی تاثیر ترکیبات غذایی روی رشد و نمو سوسک سرخرطومی حنایي، بافت ارقام مختلف</p>	

تجزیه و مقادیر رطوبت، فیبرخام، خاکستر، قندکل، چربی کل و ۱۲ عنصر غذایی اندازه گیری شد. براساس اطلاعات بدست آمده از تجزیه و تحلیل های آماری، مشخص شد که در بین ترکیبات غذایی فوق نقش عنصر کلسیم و قندها در رشدونمو سرخرطومی حنایی بیشتر می باشد. قندها در رشدونمو آفت تاثیر مثبت داشته، بطوریکه با افزایش قند، میزان مرگ و میر آفت کاهش پیدا می کند، در حالی که افزایش کلسیم منجر به مهار کردن رشدونمو آفت می شود. به عبارت دیگر با افزایش مقدار کلسیم، مقدار رشد حشره کاهش و میزان تلفات آن افزایش می یابد.

<http://www.entomologist.ir>